

Kirjastot.fi-toimintasuunnitelma 2015

Kirjastot.fi on *opetus- ja kulttuuriministeriön* rahoittama ja *Helsingin kaupunginkirjaston – Yleisten kirjastojen keskuskirjaston* tuottama kaikille avoin kirjastoverkkopalveluiden kokonaisuus, joka on suunnattu kaikille kirjastosektoreille ja niiden asiakkaille. Palveluita tuotetaan ja kehitetään yhdessä kirjastojen, käyttäjien ja yhteistyökumppaneiden kanssa *Kirjastot.fi-ohjausryhmän* hyväksymien kehittämissuunnitelmien mukaan.

1 Toimintaresurssit

Kirjastot.fi-palvelut tuotetaan *Kirjastojen valtakunnalliset verkkopalvelut* -yksikössä yhteistyössä muun keskuskirjastotoiminnan sekä Kirjastot.fi-toimituksen sivutoimisten toimittajien kanssa. Turun kaupunginkirjastosta hankintaan Kirjasammon toimittajan työpanos sekä Vaasan kaupunginkirjastosta Boksampo.fi:n työpanos.

Sivutoimiset vastaavat pääosin Musiikkikirjastot.fi:n ja Musiikkikirjastot-osion, Kirjastoautot-osion sekä Kaukopalvelu-osion toimittamisesta sekä osallistuvat Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun valvontaan ja Makupalat.fi-luettelointiin. Lisäksi koodaus- ja toimitustyötä hankitaan ulkopuolelta palkkioperustalla. Palvelinympäristö ja osa tietotekniikan kehittämisestä ja ylläpidosta on ulkoistettu.

OKM-hakemukset

Hakemus	
Kirjastot.fi-perustoiminta (615 000)	8 henkeä, tekniikka, osto- ja käyttöpalvelut, lisenssit, muut kulut (ks. budjetti alla)
Kirjastot.fi-kehittäminen	Mm. Kirjasammon/Boksammon kehittäminen ja toimittaja, raportointipalvelun kehittäminen, Musiikkikirjastot.fi-toimitustyö, muu palveluiden tekninen kehittäminen
Viestintä	Suunnittelija, matkat ja muut kulut
Kirjastokaista.fi	3 henkeä, tekniikan kulut, matkat ja muut kulut
Mediakasvatus ja pelit	1,4 henkeä, asiantuntijatyön hankkiminen, matkat ja muut kulut
Yleisten kirjastojen digitointi Suunnittelija, matkat ja muut kulut	Suunnittelija, matkat ja muut kulut
Tilastot ja vaikuttavuus	Tilastotietokannan uudistaminen, vaikuttavuuden kokonaisnäkyminen

Päätoimiset työntekijät 2015	
Päätoimittaja, johtava suunnittelija	1
Kirjastohakemisto, emisivusto, käyttäjähallinta, muu toimittaminen, päivystys ja tuki	1
Kysy kirjastonhoitajalta, Makupalat, emisivusto, muu toimittaminen, päivystys ja tuki	1
Biblioteken.fi ja Libraries.fi, muu toimittaminen, päivystys ja tuki	1
Viestintä, markkinointi, verkostoyhteistyö	1
Kirjastokaista	3
Kirjasampo/Boksampo (Turun ja Vaasan kaupunginkirjastossa) + nuorten osio ja Okariino.fi	2,2
Mediakasvatus, tiedonhaku ja pelit -kokonaisuus	1,4
Yleisten kirjastojen digitointi, Ekirjasto	1
Käyttöliittymäsuunnittelu	1
Sovellusten ylläpito ja kehittäminen, palvelimet	2
Yhteensä	15,6

2 Palveluiden kehittäminen

Keskeiset tavoitteet 2015

- Kirjastot.fi-palvelut kirjastojen verkkopalveluiden peruselementeiksi, yhteisten palveluiden parempi hyödyntäminen.
- Kehittämistavoitteiden ja kehittämisresurssien tasapainottaminen.
- Kirjastot.fi-kokonaisuuden tiivistäminen: visuaalisesti yhtenäiset käyttöliittymät, taustajärjestelmien järjeistäminen, yhteisen haun kehittäminen, metatiedot, yhteinen viestintä: asiakeskeinen tarjonta.
- Kirjastojen tuki paikallisesti yhteisten palveluiden hyödyntämisessä, viestinnässä, kouluyhteistyössä, Yle-yhteistyössä.
- Kirjastoalan tärkein ammattiverkkomedia.

- Täydennyskoulutuksen tuki yhdessä AVI:en kanssa.
- Panostaminen kaunokirjallisuuteen ja lukemiseen edistämiseen.
- Kirjastojen pelitoiminnan tuki.
- Yleisten kirjastojen digitoinnin tuki.
- Raportointipalvelun avaaminen ja jalkauttaminen.

Kirjastot.fi pyrkii osallistumaan omalta osaltaan kirjastoalan kokonaisarkkitehtuuriin toteutukseen ja viestintään yhdessä Kansalliskirjaston kanssa ja OKM:n ohjauksessa (KDK-ohjausryhmä, muut työryhmät). Kirjastot.fi, Kansalliskirjasto ja Vaski-kirjastot pyrkivät käynnistämään yhteistyöprojektin, jossa pilotoidaan Finnaa verkkokirjaston käyttöliittymänä ja verkkokirjaston rakentamista pitkälti Kifi-sisältöjen pohjalta. Lisäksi Kirjastot.fi voi mahdollisuuksien mukaan osallistua kulttuuritapahtumien tuottajien yhteiseen tapahtumatietopalveluun. Kirjastot.fi on ollut mukana pilotoimassa palvelua.

Keskeisiä kehittämiskohteita 2015	
Sisältöpalvelut ja tiedonhakupalvelut	<p>Kirjastot.fi-emosivuston jatkokehitys, vanhaan julkaisujärjestelmään jääneiden palveluiden siirto uuteen. Metatiedot sisältöjen sisäisen yhteiskäytön pohjaksi.</p> <p>Kirjasammon käyttöliittymän, julkaisujärjestelmän ja taustajärjestelmän uudistaminen ja rajapinnan tuotteistaminen. Sivupiiri-palvelun integrointi Kirjasampoon.</p> <p>Kirjastohakemiston tietokannan, rajapinnan ja upokkeiden uudistaminen.</p> <p>Okariino.fi:n uudistaminen tai sulkeminen.</p> <p>Mediapuisto-pelin jatkokehitys yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Frankin, Makupalat.fi:n, Fono.fi:n, Tilastot.kirjastot.fi:n, Verkko-YKL:n käyttöliittymien uudistaminen.</p> <p>Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun uudistus.</p>
Ammattipalvelut	<p>Mediakasvatus-sivuston kehittäminen erityisesti pelien osalta.</p> <p>Raportointipalvelun ensimmäisen vaiheen käyttöönotto, toisen vaiheen kehitystyöt.</p> <p>Tilastojen visualisointi, taustajärjestelmän uudistamisen suunnittelu.</p>
Viestintäpalvelut	<p>Kirjastojen verkkopalveluihin Kirjastot.fi-sisältöjä (kouluttaminen, rajapinnat, upokkeet, syötteet, logot ym. elementit).</p> <p>Kirjastokaista:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – lukemisen edistäminen: kirjallisuus- ja kulttuuriohjelmat – kirjaston palveluiden markkinointi sekä kirjaston roolista ja tehtävistä viestiminen – täydennyskoulutus ja alan viestintä: luentotaltioinnit ja haastattelut. <p>Some-viestintästrategian päivittäminen.</p> <p>Tapahtuma- ja materiaalipankki.</p> <p>YKN:n, Yleisten kirjastojen konsortion ja Ekirjaston viestintä- ja markkinointituki.</p>
E-aineisto ja digitointi	<p>Ekirjastot.kirjastot.fi:n jatkokehitys ja markkinointi</p> <p>Digi.kirjastot.fi:n jatkokehitys; digitointi myös koulujen tarpeisiin</p>
Biblioteken.fi	Jatkokehitys
Libraries.fi	Uuteen julkaisujärjestelmään

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuuden avoin data

Kirjasampo.fi	Linkitetty data (RDF), api
Kirjastohakemisto	Upokkeet, api.kirjastot.fi + csv
Tilastot.kirjastot.fi	XML, excel
Ykl.kirjastot.fi	XML, excel
Makupalat.fi	api
Kirjastokaista.fi	api
Kysy kirjastonhoitajalta -arkisto	XML
Digi.kirjastot.fi	OAI-PMH
Ekirjasto.kirjastot.fi	OAI-PMH + muut rajapinnat
Fono.fi	2015 ?

Finna.fi:n on tarjottu:

* Makupalat.fi - noin 30 000 kuvailtua ja asiasanoitettua (ysä) linkkiä. - Pilotoitu.

* Kirjasampo.fi - rikastetut kuvailutiedot yli 100 000 romaanista, novellista ja runokokoelmasta sekä 24 500 kirjailijasta sekä noin 15 500 aikalaisarviota. Tiedot ovat avoimen linkitetyn datan muodossa ja kuvailussa käytetty ontologioita.

- * Kysy kirjastonhoitajalta -arkisto: noin 30 000 vastausta julkisessa arkistossa, YSA-asiasanoitus (yso tulossa). XML-rajapinta.
- * Kirjastokaista.fi - yli 1 000 kirjallisuusalan, kirjastoihin ja kirjallisuuteen liittyvää videoita. YSA-asiasanoitettu. Rajapinta.
- * Ekirjasto.kirjastot : yleisten kirjastojen yhteinen e-aineiston tarjotin. Oai-pmh.
- * Digi.kirjastot.fi (Omeka): yleisten kirjastojen digitoitu, lisää aineistoja tulossa. Oai-pmh.
- * Hakemisto.kirjastot.fi: kaikkien kirjastojen yhteys- ja palvelutiedot. Pilotointi käynnistynyt.

2.1 Sisältö- ja tiedonhakupalvelut

Emosivusto

Uusi Kirjastot.fi-emosivusto 5julkaistiin 30.9.2014. Sen käyttöliittymä on kaikille näytöille mukautuva. Julkaisujärjestelmä päivitetään Drupal 8 -tuotantoversioon ja jatketaan kehitystyötä. Osa erillisten palveluiden sisällöistä pyritään siirtämään emosivustoon ja lakkauttamaan ne erillisinä palveluina. Drupalin rinnalla toimii edelleen vanha Meteor-julkaisujärjestelmä, josta palveluita siirretään Drupaliin, lopetetaan tai korvataan muulla alustalla. Kaikkien Kirjastot.fi-palveluiden metatiedot päivitetään ja täydennetään (ontologiat) ja niiden avulla edistetään sisältöjen yhteiskäyttöä kokonaisuuden sisällä. Haasteeksi jää edelleen mm. palveluiden yhteinen käyttäjähallinta.

Pitkällä aikavälillä olisi todennäköisesti optimaalisempaa, jos kaikki Kirjastot.fi-palvelukokonaisuuden sisällöt olisivat tallennettu avoimen linkitetyn tiedon muodossa yhteen emotietokantaan. Näin mm. käyttöliittymätasolla päästäisiin yhdistämään sisältöjä helpommin ja automaattisemmin sekä tarjoamaan kaiken kaikkiaan yhtenäisempää mediaa nykyisen useasta erilaisesta ja erillisestä palvelusta koostuvan kokonaisuuden sijaan.

Frank-monihaku / SökSam

Käyttäjäkyselyissä Frank-monihakua on pidetty edelleen hyvin tärkeänä palveluna. Kirjastolaiset käyttävät sitä ennen kaikkea kaukopalvelussa, muut käyttäjät etsivät usein kaikki kirjastot -vaihtoehdolla.

Frank hakee 151 verkkokirjaston hakuliittymästä. Frank-monihakua ylläpidetään niin kauan, kunnes kaikkien kirjastojen kokoelmat ovat haettavissa Finnan kautta. Frank-

monihakua voidaan jatkossa käyttää myös muihin tarkoituksiin. Tällä hetkellä Frank on integroitu Kirjasampo.fi- ja Sivupiiri.fi-palveluihin ja jatkohakuna Fono.fi:ssä. Frankin avulla voidaan toteuttaa esim. verkkokirjakauppojen monihaku.

Frankin hakumoottori uudistettiin täysin Open scrapy -pohjalta keväällä 2013.

Käyttöliittymä uudistetaan vuoden 2015 aikana Kirjastot.fi-emosivuston mukaiseksi.

Mahdollisesti toteutetaan myös saatavuustietojen näyttö suoraan Frankin hakutuloksessa ja toiminto, jossa nähdään, miksi kohdetietokanta ei antanut hakutulosta (hakuvaihtoehtoa ei tueta). Lisäksi Frankiin on suunniteltu Webkake-kaukopalvelulomakkeen upottamista.

Kirjastohakemisto

Kirjastohakemistoon kerätään kaikkien kirjastojen yhteys- ja palvelutiedot. Hakemisto tarjoaa mm. reaaliaikaiset aukioloajat, kartat ja toimipisteiden haun palveluiden mukaan sekä henkilökuntahaun. Hakemisto koostuu tietokannasta (kirkanta.kirjastot.fi), responsiivisesta käyttöliittymästä ja upokkeista (hakemisto.kirjastot.fi) sekä rajapinnasta (api.kirjastot.fi). Kaikkien kirjastosektoreiden tiedot pyritään saamaan Kirjastohakemistoon vuoden 2014 loppuun mennessä, jotta Finnan toimipaikkahaku voidaan 2015 rakentaa Kirjastohakemiston datan varaan.

Tärkeä osa kirjastohakemiston ammattikäyttöä on henkilökunnan yhteys- ja osaamistiedon tallentaminen hakua ja kohdennettua viestintää varten.

Kirjasampo.fi / Boksampo.fi

Kirjasampo.fi on kaunokirjallisuuden verkkopalvelu, josta löydät kiinnostavia kirjailijoita, kirjoja ja uusia lukukokemuksia. Voit tarkistaa kirjojen saatavuuden kirjastosta ja kertoa lukemistasi kirjoista ja suositella niitä muille. Kirjoja voit hakea myös kansikuvan perusteella. Palvelu sisältää tietoja mm. 110 000 romaanista, novellista ja runokokoelmasta, 46 000 kirjailijasta sekä noin 15 500 aikalaisarviota.

Kirjasammon ovat toteuttaneet OKM-avustuksilla Turun kaupunginkirjasto (hankkeen koordinointi, palvelun sisällöt), Vaasan kaupunginkirjasto (kirjailijatieto ja ruotsinkielinen kirjallisuus), Kirjastot.fi (julkaisutekniikka, palvelun ylläpito ja jatkokehittäminen, visuaalinen ilme), Semanttisen laskennan tutkimusyksikkö SeCo (palvelun semanttiset työkalut) ja BTJ Finland Oy (uutuuskirjallisuuden kuvailutiedot).

Kirjastot.fi vastaa vuonna 2015 Kirjasammon toimittajan palkkauksesta. Toimittaja työskentelee Turun kaupunginkirjastossa. Lisäksi ruotsinkielisen Boksampo-puolen ylläpitoon palkataan Vaasan kirjastossa osa-aikainen toimittaja yhdeksi päiväksi viikossa. Toimittajat vastaavat sekä toimittamisesta, markkinoinnista että luetteloinnista.

Kirjasampo kytketään jatkossa yhä tiiviimmin Ylen kirjallisuussisältöihin kirjallisuusohjelmien ohjelmatiedot sekä kirjailija- ja teostiedot linkittävän, toukokuusta 2013 asti käytössä olleen Kirjakalenterin kautta sekä Ylen Elävän arkiston kirjallisuusaiheisten videoiden kautta, joilla on tarkoitus rikastaa pysyvästi Kirjasammon tietoja. Palvelun markkinointia opetuslalle ja erityisesti äidinkielen opettajille tehostetaan

entisestään ja Kirjasampo pyritään saamaan yleisesti käytetyksi välineeksi ja tiedonlähteeksi opetuksessa. Myös aktiivisille lukijoille ja kirjallisuuden tekijöille palvelua markkinoidaan jatkossa laajasti ja heitä osallistetaan myös sisällöntuotannossa.

Verkkopalveluun on suunniteltu uudistuksia, kuten palveluun tallennettuihin paikkoihin perustuva karttanäkymä ja paremman löytyvyyden toteuttaminen sivustoon lisätyille artikkeleille sekä kirjahyllyille. Nämä pyritään toteuttamaan vuoden 2015 aikana. Lisäksi suuri uudistus on Kirjastot.fi:n Sivupiiri-palvelun yhdistäminen osaksi Kirjasampoa alkuvuodesta 2015 ja tämän uuden palvelukokonaisuuden markkinointi ja siitä tiedottaminen sekä käyttöliittymään toteutettavat muutokset yhdistämisen myötä.

Finna-palvelussa on tarkoitus hyödyntää Kirjasammon dataa hakutuloksen ja/tai teostietojen täydennyksenä. Tähän on varattu Finnan kehittäjille resursseja vuoden 2015 aikana. Myös Axiellin tekniikasta vastaaville on toimitettu tietokannan määrittely datan hyödyntämiseksi verkkokirjastoissa. Tiedontallennukseen käytettävän RDF-tietomallin mukaisen SAHA-tietokannan uusi versio on ollut käytössä vuoden 2013 lopusta lähtien.

Palvelun ylläpito ja kehittäminen

Kirjasammon merkittävin uudistus on nuortenkirjallisuuteen keskittyvän Sivupiirin yhdistäminen Kirjasampoon, mikä tapahtuu todennäköisesti vuoden 2015 alussa. Tämän jälkeen palvelun ylläpitoon osallistuu myös Sivupiirin ja Okariinon palveluista tähän mennessä vastannut toimittaja, joka ottaa vastuulleen lasten- ja nuortenkirjallisuuden sisällöt, niiden toimittamisen sekä markkinoinnin ja opastuksen kohderyhmille. Kirjasammon kaikista palveluista tähän mennessä vastannut toimittaja keskittyy yhdistämisen jälkeen aikuisten kirjallisuuteen liittyvään sisällöntuotantoon, sisältöjen esittelyyn, markkinointiin ja tiedotukseen sekä osallistuu verkkopalvelun ja tiedontallennukseen käytettävän tietokannan kehittämiseen.

Kirjasammon data on avattu ja sitä tarjotaan hyödynnettäväksi esimerkiksi Linked Data Finland -palvelun sivujen (ldf.fi) yhteydessä. Lisäksi datan määrittely on lähetetty Finna- ja Axiell Arena -palveluiden koodareille, jotta sitä pystyttäisiin hyödyntämään Finnassa ja verkkokirjastoissa. Kirjasammon puolesta avustetaan tarvittaessa tämän toteutuksessa, mikäli tietojen yhdistäminen vaatii jotakin toimenpiteitä Kirjasammon datan suhteen.

Käyttöliittymää uudistetaan loppuvuodesta 2014 erityisesti etusivun ulkoasun osalta. Verkkosivuston tausta vaatii korjaamista ja kehittämistä, johon pyritään myös keskittymään mahdollisimman paljon, jotta tietokannan tietojen päivittyminen käyttöliittymään ja tietojen näkyminen sivuilla saataisiin vakautettua ja päivitykset tapahtumaan säännöllisesti. Uusi opastusvideo toteutetaan yhteistyössä Kirjastokaista-palvelun kanssa, kun Kirjasammon etusivun uudistus on saatu valmiiksi. Lisäksi Yle Kirjakalenterin ulkoasu uusitaan ja arvioidaan, pystytäänkö sen kautta tuomaan esille myös lasten- ja nuortenkirjallisuuden sisältöjä jatkossa. Ylen sisällöistä tuodaan Kirjasampoon myös Elävän arkiston

kirjallisuusaiheisia videoita, joita upotetaan rikastamaan tekijä- ja teossivuja. Suosittuja ja useimmiten haettuja kirjallisuuden genrejä tuodaan esille jo etusivulla, ja niille tehdään omat alasivut, joiden kautta löytää helposti kyseisiä genrejä edustavaa luettavaa. Sivustolle pyritään toteuttamaan myös hakumahdollisuuksia, joilla palveluun tehtyjä artikkelisisältöjä ja kirjahyllyjä pystyisi hakemaan esim. teemojen mukaan. Sivupiirin yhdistämisen myötä sivustolle tulee paljon uusia nuortenkirjallisuuden sisältöjä, kuten kirja-arvioita, -esittelyjä ja kommentteja.

Toimitetun sisällön osalta käyttäjien tekemää sisällöntuotantoa hyödynnetään entistä tehokkaammin esim. kommentoinnissa ja hyllyjen luomisessa sekä mahdollisesti myös artikkelisisältöjen tuotannossa. Tähän mennessä on käytetty apuna mm. kirjablogien kirjoittajia lukuvinkkien teossa. Lisäksi ajoittain pyydetään mukaan myös ulkopuolisia kirjallisuuden ammattilaisia kirjoittajiksi. Jatkossa hyödynnetään enemmän kirjastojen paikallisesti verkkosivustoillaan julkaisemia kirjallisuussisältöjä, jotta ne olisivat saatavilla Kirjasammosta keskitetysti ja valtakunnallisesti.

Uuden kaunokirjallisuuden kuvailu- ja esittelytiedot hankitaan BTJ Oy:ltä. Sopimus on laajennettu koskemaan lasten ja nuorten kirjallisuutta sekä ruotsinkielistä kirjallisuutta. BTJ-yhteistyö ei kuitenkaan rajoita Kirjasammon tietojen näyttämistä muissa kirjastoverkkopalveluissa.

Vanhemman kirjallisuuden takautuvaa kuvailua tietokantaan tehdään myös jatkossa. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden tietoja rikastetaan erityisesti kansikuvilla ja kuvausteksteillä. Tähän mennessä puutteelliseksi ja epäsäännölliseksi jäänyttä sarjakuvien ja näytelmien tiedontallennusta jatketaan.

Kirjasammon ja Boksampon toimittaminen edellyttää 1,2 henkilön vuosittaista työpanosta. Työ tehdään Turussa ja Vaasassa, Kirjastot.fi maksaa palkka- ja matkakuluja. Turun ja Vaasan kaupunginkirjastot laskuttavat vuoden aikana nämä kustannukset.

Tiedontallennukseen ja toimittamiseen kuuluvia töitä ovat mm. uutuustietojen käsittely ja täydentäminen, novellikokoelmien ja mahdollisesti runokokoelmien osakohteiden lisääminen, vanhemman aineiston takautuva kuvailu mahdollisuuksien mukaan, kirjailijatietojen ajantasaisuudesta huolehtiminen, verkkopalvelun ja tietokannan kehitystyöhön osallistuminen, aineiston esittely ja muu toimitustyö, markkinointi, sosiaalinen media, verkostoyhteistyö (mm. toimituskunnan koolle kutsuminen ja sen sihteerinä toimiminen) sekä palvelun koulutus esim. kirjastohenkilökunnalle ja muille käyttäjille. Vaasassa toimiva Boksampo-toimitus huolehtii sivuston Boksampo-puolella näkyvien ruotsinkielisten uutuusteosten käsittelystä sekä ruotsinkielisestä verkkopalvelun toimitustyöstä ja yhteistyön lisäämisestä ruotsinkielisten kirjastojen ja koulujen kanssa.

Kirjasammon toimituskunta listaa ja priorisoi Kirjasammon kehittämistarpeita, pohtii uusia toimintakonsepteja ja sisältökokonaisuuksia, tiedottaa palvelusta omassa organisaatiossaan ja omille sidosryhmilleen sekä osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös sisällöntuotantoon. Toimituskuntaan kuuluvat yleisten kirjastojen edustajien lisäksi Kansalliskirjaston, BTJ Oy:n, Lukukeskuksen, Celian, Suomen kirjastoseuran fiktioyhmän, Ylen kirjallisuusohjelmien ja äidinkielenopettajien edustajat. Kokoontumisia on kaksi kertaa

vuodessa. Toimituskunnan kokouksiin kutsutaan myös vierailevia jäseniä, jotka edustavat erilaisia kirjallisuuden alan toimijoita.

Palvelun käyttöä pyritään lisäämään tiedotuksen ja markkinoinnin avulla erityisesti opetuksen puolella sekä opettajien että oppilaiden keskuudessa. Palvelusta tiedotetaan aluksi erityisesti normaalikouluissa, joista uudet opetuskäytännöt siirtyvät usein muuallekin koulumaailmaan. Lisäksi Kirjasampo on Lukuinto-ohjelman yhteistyökumppani sen toimintakauden 2014–2015 aikana. Pyritään siihen, että Kirjasammosta tulisi varsinkin äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa yleisesti käytetty uutta tekniikkaa hyödyntävä oppimisalusta ja tiedonlähde.

Sivupiiri.fi ja Okariino.fi

Pienten lasten Okariino.fi (Mediapuisto-peli: pelit.okariino.fi)

Pienten lasten Okariino.fi on n. 3-6 –vuotiaille lapsille suunnattu elämyksellinen mediapuisto. Sivusto julkaistiin lokakuussa 2014 uudistetun Kirjastot.fi-sivuston julkaisun yhteydessä. Vuonna 2015 keskitytään sivuston tunnetuksi tekemiseen. Sivustoa markkinoidaan ja esitellään edelleen kirjastolaisille ja opetushenkilöstölle sopivissa julkaisuissa ja tilaisuuksissa (mm. Educa-messut).

Okariino.fi

Sivusto pidetään ainakin toistaiseksi entisellään ja sitä ylläpidetään entiseen tapaan. Sivuston tulevaisuus on avoinna: joko se lopetetaan tai uusitaan täysin.

Sivupiiri.fi

Sivupiiri on nuorten kirjallisuussivusto, jonka sisältö koostuu kirjastolaisten kirjavinkeistä sekä nuorten tekemistä kirja-arvosteluista ja kommenteista. Sivuston pääasiallinen tarkoitus on esitellä nuortenkirjallisuutta ja erityisesti nuorten omia mielipiteitä siitä, eli toimia nuorten lukuharrastuksen edistäjänä. Sivusto tarjoaa sekä lukuvinkkejä (ns. kaverikirjavinkkausta) ja – suosituksia nuorille että toimii työkaluna mm. opettajille ja kirjastolaisille. Sivupiirin kohdeyleisö on yläkouluikäisistä nuoriin aikuisiin, käyttäjien ikähaarukka on tällä hetkellä n. 13 – 25 vuotta. Lisäksi sivusto on toiminut kirjastolaisten ja opettajien työkaluna kirjasuosituksia ja vinkkauskirjoja valittaessa.

Sivuston siirretään vuoden 2015 aikana osaksi Kirjasampo.fi-palvelua. Tämä mahdollistaa Kirjasammon sisältöjen käytön Sivupiirissä ja keskittää teknisen ylläpidon näiden kahden sivuston osalta yhteen. Lisäksi yhdistäminen mahdollistaa Kirjasammon toimitustyön jakamisen tarpeen mukaan. Sivupiirin osioon keskitetään nuortenkirjallisuuden esittelyt, arvostelut, kirjahyllyt ja nuortenkirjallisuuteen liittyvät kirjallisuusvideot. Sivupiiri on yksi Kirjasammon ”välilehti” omalla grafiikallaan ja logollaan.

Kohdeyleisönä olisivat jatkossakin yläkoulu- ja mahdollisesti myös lukioikäiset nuoret, kirjastolaiset ja opettajat ja tavoitteena olisi saada osio luontevaksi osaksi koulujen kirjallisuudenopetusta. Opettajat aktivoivat nuoria kirjoittamaan Sivupiiriin arvioita koulussa luettavista kirjoista, joista joka tapauksessa pidetään kirjakuulustelu tai kirjoitetaan

arvostelu. Näin sivulle saadaan tärkeää nuorten omaa näkökulmaa, joka aktivoi nuoria kommentoimaan teoksia edelleen. Markkinointi tapahtuisi täten todennäköisesti parhaiten opettajien ja koulujen kautta käyttäjille ja kirjastot olisivat varmasti tärkein välikäsi kouluille markkinoitaessa.

Fono.fi

Fono.fi-äänitetietokanta perustuu YLE:n äänilevystön Fono-tietokantaan. Tiedot siirretään osittain muokattuina säännöllisin väliajoin Fonosta Fono.fi-palveluun. Fono-tietokannan käyttöoikeudesta ja tietokannan tietohuollosta maksetaan YLE:lle vuosittain lisenssimaksu. Fono.fi:n taustalla on erillinen räätälöity .net-tietokantasovellus. Musiikin kuuntelumahdollisuus on toteutettu Spotify-rajapinnan avulla.

Fono.fi:n laajamuotoinen kehittäminen vaatisi teknisen perustan ja arkkitehtuurin uudistamista, mikä olisi suhteellisen suuritöinen projekti. Kehittäminen on sidoksissa toisaalta YLE:n kehittämissuunnitelmiin. Näitä kartoitetaan Fono.fi:n osalta yhdessä YLE:n kanssa vuoden 2015 aikana. Lopputuloksena pyritään laatimaan suunnitelma Fono.fi:n kehittämiseksi. Toiveena on saada kuunneltaviksi ainakin YLE:n äänilevystön kantanauhut sekä linkitettyä Elävän arkiston äänitetallenteita. Myös Fono.fi:n data olisi tärkeää saada avoimeksi dataksi ja sitä myöten osaksi Melindaa ja musiikin tiedonhakua yleisesti.

Vuoden 2015 aikana Fono.fi:n käyttöliittymä uudistetaan Kirjastot.fi-emosivuston ilmeen mukaiseksi.

Musiikkikirjastot.fi, Musiikkikirjastot-osio

Musiikkikirjastot.fi tuottaa toimitettuja verkkosisältöjä entistä sujuvampaan käyttöön. Musiikin kotifoorumi toimii uudistuvana linkkinä asiakkaiden, kirjastotoiminnan ja sisältöjen risteyksessä.

Musiikkikirjastot.fi keskittyy vuonna 2015 aktiivisen sisällöntuotannon ohella kehitteillä olevan kotisivu-uudistuksen jälkeiseen ylläpitoon ja mainostukseen. Toimitus seuraa Suomen musiikkikirjastoalan kehitystä ja uudistumista. Ylen kanssa on suunnitteilla uutta yhteistyötä myös ensi vuonna.

Musiikkikirjastot.fi-etusivun näkymää kevennetään. Tavoitteena on entistä hahmotettavampi ja helppokäyttöisempi musiikkikirjastopalveluiden kotifoorumi, jonka ote on osallistuva ja aktiivinen. Visuaalinen ilme on yhdenmukainen Kirjastot.fi-emosivuston kanssa. Kirjastot.fi-emosivulla Kirjastojen musiikkipalvelut -etusivua pyritään kehittämään dynaamisemmaksi ja kääntämään ruotsiksi ja englanniksi.

Vuoden 2014 lopulla toden teolla alkanut verkottuminen eri puolelle Suomea jatkuu. Kotisivulla julkaistaan kollegoiden haastatteluja, blogitekstejä sekä musiikkikirjastoalaan liittyviä tiedotteita, uutisia ja muita artikkeleita. Tavoitteena on edistää suomalaisten musiikkikirjastojen esilläoloa ja kehittymistä. Vuorovaikutteista yhteydenpitoa ammattilaisten ja toimituksen välillä lisätään, jotta sisällöntuotanto olisi mahdollisimman sujuvaa ja ajankohtaista.

Sivuston lanseeraaminen suomalaisiin kirjastoihin jatkuu. Musiikkikirjastot.fi tarvitsee lisää mainosmateriaalia. Lokakuun alussa 2014 painetut kirjanmerkit lähetetään eteenpäin

kirjastoihin. Myös Kirjastot.fi uusi sivu Kirjastojen musiikkipalvelut, Twitter @Musakirjastot sekä Facebookin Musiikkikirjastolaiset nostavat profiilia. Näiden lisäksi tuleva Musiikkikirjastot.fi kotisivu-uudistus tarvitsee edellä mainittujen kanavien lisäksi uutta markkinointia. Tavoitteena on tehdä julisteita, joita voidaan tarjota myös tiedostoina sekä kirjastojen info-TV-käyttöön että tulostukseen.

Kysy kirjastonhoitajalta

Kysy kirjastonhoitajalta on vuodesta 1999 lähtien toiminut kirjastojen yhteinen verkkotietopalvelu, jossa on 78 kirjastoa vastaamassa. Palvelun julkisessa arkistossa on yli 30 000 vastausta.

Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun tekninen uudistus aloitetaan vuonna 2015. Sisällöt ja toiminta siirretään Drupal-alustalle. Alustavia määrittelyjä tarpeellisista toiminnoista ja poistettavista osioista on tehty.

Muut suunnitelmat kulkevat totuttuja polkuja, uusia vastaajia koulutetaan tarpeen mukaan pienemmässä ja suuremmissa mittakaavassa, vastaamisen valvonta ja ohjaus liikkuvat samaan rataan kuin aiemmin sekä laadun valvonta ja sisällön tarkkailu jatkuvat. Uusien vastaajaryhmien (erityisesti Kysy ekirjastosta) toimintaa tarkastellaan ja tehostetaan. Palvelua esitellään opiskelijoille sekä tiedonhaun opastusta hakeville.

Facebook-sivun ylläpidon aktivoitumista mietitään jälleen, sillä uusien ylläpitäjän mukaan saaminen ei vielä sinänsä tuonutkaan muutosta toimintaan. Muuta markkinointia tehostetaan jälleen uudistuksen jälkeen. Arkiston sisällön liittäminen Finnaan on mukana laajemmassa Kirjastot.fi-sisältöjä koskevassa yhteistyöneuvottelussa.

Kaksi Kysy kirjastonhoitajalta –toimittajaa (Helsingin kaupunginkirjastosta) jatkaa ensi vuonnakin.

Makupalat.fi

Kirjastot.fi:n Linkkikirjasto ja Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Makupalat.fi yhdistettiin uudeksi linkkihakemistoksi. Hakemiston keskeisenä tehtävänä on toimia tiedonhaun opetuksen ja mediakasvatustyön tukena sekä tarjota verkkomateriaalia muiden palveluiden käyttöön.

Makupalat-linkkihakemisto on saatu toimintakuntoon vuoden 2014 aikana, kun ylläpidon uudistus on saatu vietyä läpi. Vuonna 2015 pääpaino on sisällön kehittämisessä. Vanhentuneen sekä uusiin aineistonvalintakriteereihin sopimattoman aineiston karsiminen ja kokoelman sisällön uusinta tietyin osin vie ensi vuoden sekä seuraavankin. Selailua hiotaan ensi vuonna. Vuonna 2015 tarkastellaan kaikin puolin käyttöliittymän käytettävyyttä ja käyttöliittymä muutetaan yhdenmukaiseksi Kirjastot.fi-emosivuston kanssa.

Toimitus jakautuu, kuten vuonna 2014, Hämeenlinnan kaupunginkirjaston, Helsingin kaupunginkirjaston sekä Kirjastot.fi-toimituksen kesken. Jatkovaa uusien linkkien viemistä

kokoelmaan osa-aikaisesti Helsingin kaupunginkirjaston kirjastonhoitaja. Myös Kirjastot.fi:ssä ja Hämeenlinnassa kerätään uusia linkkejä. Yhteydet muihin palveluihin ovat edelleen kehitteillä. Ekirjastossa on tällä hetkellä kokeiluversio Makupaloista käytettävänä, Finnassa Makupalojen linkit ovat edelleen testiversiossa ja jäävät odottamaan muiden Kirjastot.fi:n palveluiden liittymistä Finnaan.

eKirjasto

Yhteistyössä Ssyk-projektin ja Yleisten kirjastojen konsortio -projektin kanssa julkaistiin yleisten kirjastojen yhteinen e-aineistopalvelu, eKirjasto - ekirjasto.kirjastot.fi. E-kirjasto on osa Kirjastot.fi-palvelukokonaisuutta ja Kirjastot.fi vastaa sen markkinoinnista ja markkinointimateriaalista. Palvelua kehitetään vuonna 2015 yhdessä yleisten kirjastojen konsortion ja Keskuskirjaston hankintaosaston kanssa.

E-kirjastoon tuodaan automaattisesti tiedot (ja linkki verkkokirjastoon) mahdollisimman kattavasti yleisiin kirjastoihin hankituista e-kirjoista, e-lehdistä, verkkoelokuvista ja -musiikista. E-kirjaston kautta on löydettävissä myös kirjastojen digitoima aineisto Digi.kirjastot.fi:stä ja muuta vapaata e-aineistoa sekä mm. Kirjastokaistan videoita ja äänitteitä ja Makupalojen linkkejä. E-kirjastoon tulee myös Viittomakielisen kirjaston videot.

E-kirjasto toimisi parhaiten, jos sen pohjana olisi yleisten kirjastojen yhteinen e-aineistokokoelma.

Digi.kirjastot.fi

Yleisten kirjastojen digitointi -projektin tavoitteet 2015:

- Selvennetään yleisten kirjastojen roolia aineistojen digitoinnissa. Kartoitetaan, mikä on yleisten kirjastojen osuus kulttuuriperinnön tallentamisessa, huomioiden muiden muistiorganisaatioiden toiminta.
- Yhtenäistetään digitaalisen aineiston tallennus- ja kuvailukäytäntöjä, jotta kansallisia ratkaisuja voidaan hyödyntää täysipainoisesti.
- Kehitetään yhteistä aineistojen tallennusalustaa vastaamaan yleisten kirjastojen tarpeita.
- Luodaan toimiva yhteistyöverkosto tukemaan yleisiä kirjastoja digitointiin liittyvissä tehtävissä.
- Pyritään lisäämään yli sektorirajojen toimivaa yhteistyötä ja asiantuntijuuden jakamista.
- Päivitetään henkilöstön osaamista mm. tekijänoikeuden ja teknisen tietämyksen osalta.
- Aloitetaan tekijänoikeudesta vapautuvan kirjallisuuden pienimuotoinen digitointi ja tarjonta yleisten kirjastojen välityksellä.
- Osallistutaan aluetietokantatyöhön, jos käytännössä päädytään kansalliseen vaihtoehtoon.

Projektin päätehtävät

- Laaditaan digitointiselvitys yleisten kirjastojen käyttöön. Selvityksessä kartoitetaan eri muistisektoreiden digitointitoimintaa ja laaditaan ohjeistus yleisten kirjastojen digitointityöhön.
- Kehitetään ja räätälöidään edelleen Digi.kirjastot.fi-palvelua, jotta sitä voidaan hyödyntää tehokkaasti yleisten kirjastojen digitaalisen aineiston tallennukseen. Ohjeistetaan ja yhdenmukaistetaan aineiston kuvailukäytäntöjä huomioiden erityisesti Finna-yhteensopivuus. Laaditaan suomenkieliset ohjeet palvelun käyttöön ja yhdenmukaistetaan palvelun terminologiaa.
- Toteutetaan Digi.kirjastot.fi-palvelun keskitetty ylläpito, käytönopastus ja tuki.
- Luodaan malli, jonka avulla ylläpidetään yhteistyöverkostoja ja digitointiin liittyvää tiedotusta yleisissä kirjastoissa.
- Selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää eri muistiorganisaatioiden yhteistyötä entistä laajemmin paikallisessa tiedontallennuksessa.
- Järjestetään koulutusta mm. tekijänoikeudesta ja digitointiin liittyvistä teknisistä kysymyksistä.
- Osallistutaan resurssien puitteissa tekijänoikeudesta vapautuvan kirjallisen aineiston digitointiin ja sen tarjoamiseen yleisten kirjastojen asiakkaille hyödyntäen Digi.kirjastot.fi-palvelua ja eKirjastoa.
- Ollaan mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa mahdollista kansallista aluetietokantaratkaisua.

Sähköiset sisällöt yleisiin kirjastoihin - hanke aloitti toimintansa syksyllä 2011. Laaja hankekokonaisuus koostui useasta erillisestä tavoitteesta ja tehtävästä. Osana hanketta laadittiin e-aineistostrategia ja siihen pohjautuva toimenpidesuunnitelma. Toimenpidesuunnitelman osana oli yleisten kirjastojen digitointitoiminnan kartoittaminen ja yhteisen aineistontallennuspalvelun perustaminen.

Loppuvuodesta 2013 asennettiin digitaalisen aineiston hallinta- ja julkaisuohjelmisto Omeka Kirjastot.fin palvelimelle. Omeka on vapaan lähdekoodin ohjelmisto, joka mahdollistaa yksilöllisiin tarpeisiin vastaavan räätälöinnin. Palvelun verkko-osoite on Digi.kirjastot.fi.

Digi-palvelu vaatii edelleen kehittämistä ja uusien ominaisuuksien liittämistä palveluun. Tähän asti palvelua on kehitetty ja ylläpidetty keskitetysti osana Sähköiset sisällöt yleisiin

kirjastoihin –hanketta. Palvelun tuki on niin ikään ollut keskitettyä toimintaa.

Aineiston tallennus- ja julkaisupalvelun lisäksi on noussut tarve selvittää yleisten kirjastojen digitointitoimintaa ja erityisesti selventää, miten yleisten kirjastojen digitointi suhteutuu kansallisten muistiorganisaatioiden tekemään digitointityöhön.

Yleisten kirjastojen digitointitoiminta vaatii myös yhteisiä sääntöjä, neuvontaa ja ohjeistusta, sekä säännöllisiä tapaamisia asian parissa työskentelevien kesken.

Lisäksi Kirjastot.fi on aloittanut pienimuotoisesti tekijänoikeudesta vapautuvan aineiston digitoinnin ja julkaisemisen Digi-palvelua hyödyntäen.

Digitointi nivoutuu teknisen luonteensa vuoksi sujuvasti osaksi Kirjastot.fin toimintaa ja hankkeen kokonaisuuden kannalta se olisi perusteltua sijoittaa omana kokonaisuutenaan keskuskirjaston alle osaksi Kirjastot.fin organisaatiota.

Biblioteken.fi

Under år 2014 har också den svenskspråkiga webbplatsen www.biblioteken.fi förnyats. Under år 2015 fortsätter upprätthållandet och utvecklandet av de svenskspråkiga sidorna, liksom upprätthållandet och utvecklandet av andra svenskspråkiga tjänster vid Biblioteken.fi.

På bibliotekschanalen strävar vi till att öka på utbudet av svenskspråkiga videoprogram och att regelbundet producera nya svenskspråkiga videor. För år 2015 finns planer på bl.a. videor med egna lästips av barn, fortbildningsprogram och videor som marknadsför och informerar om Biblioteken.fi:s egna tjänster.

De svenska länkarna i Länkbiblioteket kommer under år 2015 att gås igenom och kompletteras.

Information, marknadsföring och utbildningstillfällen

På webbplatsen www.biblioteken.fi publiceras svenskspråkiga nyheter om vad som är aktuellt inom biblioteksbranschen. Biblioteken kan också själva föreslå annonser och nyheter som publiceras på webbplatsen.

Svenskspråkiga biblioteksnyheter och information om Biblioteken.fi:s svenskspråkiga tjänster publiceras också på Biblioteken.fi:s Facebooksida, på Twitter och i nyhetsbrev.

I samband med förnyelsen av webbplatsen måste kunderna registrera sig på nytt för att kunna beställa nyheter och annonser. Det är viktigt att informera om detta och påminna om vikten av att följa med Biblioteken.fi:s nyhetsutbud för att få information om vad som händer inom biblioteksbranschen. Förutom webbplatsen www.biblioteken.fi har också andra tjänster inom de senaste åren fått nya svenskspråkiga gränssnitt (t.ex. Biblioteksregistret, det förnyade Länkbiblioteket och eBiblioteket).

För att informera om ovanstående och för att hjälpa biblioteken att utnyttja Biblioteken.fi:s tjänster t.ex. på sina egna webbsidor ordnas under år 2015 svenskspråkiga

utbildningstillfällena för de tvåspråkiga biblioteksnätverken

Libraries.fi

Suomalaisen kirjastolaitoksen kansainväliseen esittelyyn suunnattu Libraries.fi-sivuston käyttöliittymä uudistetaan Kirjastot.fi-emosivuston ilmeen mukaiseksi ja siirretään uuteen julkaisujärjestelmään.

Buildings.libraries.fi

Sivustolle viedään uusien, arkkitehtuuriltaan merkittävien suomalaisten kirjastorakennusten edustavia kuvia.

Now.libraries.fi

Now.libraries.fi-sivusto julkaistiin IFLA 2012 -konferenssia varten. Sivusto esittelee Suomen kirjastolaitoksen parhaita puolia, historiaa ja tilastoja mm. videoiden avulla. Sivusto on staattinen html-julkaisu, eikä sen sisällön päivittämiseen ole suunnitelmia toistaiseksi.

2.2 Ammattipalvelut

Hankkeet.kirjastot.fi

Yleisten kirjastot vievät hankerekisteriin OKM- ja ELY-rahoitteiset hankkeensa. Lisäksi palveluun voi tallentaa hyvien käytänteiden esittelyitä. Hankerekisteri toimii sekä osana hakuprosessia että tukee kirjastojen hankkeiden ja käytänteiden markkinointia ja koordinoitua.

Palveluun on lisätty visualisointitoiminto, jonka avulla hakemuksia pystyy helpommin tarkastelemaan ja ryhmittämään. Palvelua kehitetään hankerekisteri-työryhmän linjausten mukaisesti.

KirjastoWiki

Kirjastoalan avointa julkaisualustaa KirjastoWikiä käytetään mm. kirjastoalan projektien ja strategiatyön tiedottamiseen sekä kommenttien keräämiseen. KirjastoWikissä on mm. Kaukopalvelun käsikirja sekä uusien projektien tiedot (mm. Alueellinen verkkopalvelustrategia, Avoin kirjasto 2013, Kestävä Kehitys Kirjastoissa). Tavoitteena on vuoden 2015 aikana siirtää vielä käytössä oleva sisältö Kirjastot.fi-emosivustoon ja lopettaa palvelu.

Mediakasvatus, tiedonhaku ja pelit

Kirjastot.fi:n rooli mediakasvatuksen toimijana on ollut keskeinen Suomen yleisten kirjastojen mediakasvatustoiminnan kehittämisessä. Tehty työ on kohdistunut paitsi verkkopalvelujen kehittämiseen ja tarjontaan, myös henkilökunnan kouluttamiseen.

Tehtävänä on tuottaa tukipalveluita mediakasvatustyön kehittämiseksi ja arkipäivän työlle sekä tarjota koulutusta ja asiantuntija-apua. Edelleen tarvitsemme kirjastoalalle mediakasvattajien/aluekouluttajien verkostoa, joiden tehtävänä on kehittää ja suunnitella kirjastoissa tehtävää mediakasvatustyötä sekä huolehtia siitä, että tarvittavaa osaamista löytyy. Tässä työssä Kirjastot.fi:n rooli on luontevasti koulutussuunnitteluun ja kouluttamiseen liittyvä. Tarjoamme maakuntakirjastoihin erisisältöisiä koulutuspaketteja, joiden tavoitteena on kehittää ja vahvistaa mediakasvatustyötä tekevien taitoja. Pääroolissa tulevat olemaan tiedonhankinnan ohjaustaidot, e-aineistojen käyttö ja tuntemus sekä opastus erilaisten medialaitteiden käyttöön.

Ajantasaisen peliasiantuntijuuden saavuttaminen edellyttää myös kansallista koordinoitua. Tavoitteena on julkaista pelaamiseen liittyviä tietosisältöjä Mediakasvatus.kirjastot.fi-sivustolla ja tarjota koulutussisältöjä yleisten kirjastojen käyttöön. Peleihin liittyvään tiedontarpeeseen vastaaminen ja pelilukutaidon parantaminen kuuluvat kirjaston toiminta-alueeseen.

Vuoden 2015 toiminta

1. Alueelliset koulutukset: e-aineistojen käyttö ja tuntemus sekä opastus erilaisten medialaitteiden käyttöön yhteistyössä Kirjastot.fi:n muiden työryhmien kanssa (medialukutaito)
2. Tiedonhaun opastukseen liittyvien taitojen kehittäminen sekä oman ammatillisen osaamisen kehittäminen (informaatiolukutaito).
3. Peliasiantuntijaverkoston luominen, joka toimii linkkinä pelitoiminnan yhtenäistämiseksi kirjastoissa sekä pelikoulutusten järjestäminen kirjastoihin (pelilukutaito).

Monilukutaidon osalta toiminta on linjassa uuden OPS 2016 -linjauksissa.

Koulutusten sisällöt:

1. AVI:n kanssa suunnitellaan, millaista koulutusta kentällä tarvitaan. Opetuksen sisällöt räätälöidään kentän tarpeen mukaan. Pääpaino on Kirjastot.fi:n omien palveluiden markkinoinnissa ja opastuksissa ja mediakasvatussisältöisissä koulutuspaketeissa.
2. Kirjastokaistan kanssa toteutetaan yhteistyössä lyhyitä, opetuksellisia videoita tiedonhaun opetuksen tueksi Mediakasvatus.kirjastot.fi-sivustolle. Videot liittyvät erilaisiin tiedonlähteisiin, lähdekriittisyyteen, tekijänoikeuksiin sekä erilaisiin opetusmenetelmiin. Suunnittelussa ja toteutuksessa on mukana kouluttaja Kai Halttunen Tampereelta. Kirjastoissa toteutettavia työpajatyyppejä

koulutustilaisuuksia tarjotaan kysynnän mukaan maakuntakirjastoille.

3. Perustietoa peleistä, pelit kirjaston aineistona, pelit tarinana ja kuinka käynnistän pelitoimintaa omassa kirjastossani. Tavoitteena on lisäksi edistää yhteistyötä pelejä valmistavien oppilaitosten kanssa sekä saada heidän tuottamaa materiaalia eKirjastoon.

Palveluympäristön raportointipalvelu kirjastotoimelle

Vuoden 2014 kesäkuussa käynnistettiin kirjastojen yhteisen, perustason kirjastoimen raportointipalvelun toteutus. Palvelu koostuu kahdesta verkon kautta käytettävästä päätoiminnosta, joita ovat anonymisoiva tiedostopalvelu ja graafinen nettiraportointi. Raportointipalvelun ensimmäinen vaihe valmistuu vuoden 2014 lopussa. Vuonna 2015 on tarkoitus siirtyä palvelun kehittämiseen tutkimustyössä esille nousseiden teemojen osalta sekä palvelun monitorointiin ja ylläpitoon.

Parantuneiden aineistojen myötä on tutkimustyössä noussut esiin uudenlaisia keinoja käsitellä kirjastojen kysyntä-tarjonta-problematiikkaa. Nykyiset aineistot mahdollistavat tarjonnan kuvaamisen nimeketasolla aiemman nidetyyppi-kategorian kirjastokohtaisen lukumäärätiedon sijaan. Tämä on merkittävä parannus aineistoihin. Tutkimustyötä kysyntä-tarjonta-problematiikan kohdalla on tehty vuonna 2014 Vaski- ja HelMet-kirjastojen kanssa.

Anonymisoivan tiedostopalvelun jatkokehittäminen

Anonymisoivan tiedostopalvelun kehittämiskohteista olennaisin on automatiikan parantaminen kirjastojen vaikutusalueiden muodostamisessa. Muutoksia tapahtuu erityisesti kirjastojen väliaikaisten sulkemisten yhteydessä, jolloin ihmisten on muutettava käyttäytymistään. Tämä muutos näkyy asiointien uudelleen suuntautumisessa, joka voidaan poimitun datan perusteella todentaa ja mahdollisesti ennakoita perustuen aiempien ajankohtien aineistoihin. Parannus nykyiseen tutkimustapausten kautta tehtyyn vaikutusalueen määrittelyyn on merkittävä.

Vaikutusalueiden dynaamisen määrittelyn toinen merkittävä syy on trendien kerryttäminen ja varhempien ajankohtien lainadatan varastointi. Järjestelmän toimiessa on järkevää siirtää nyt tapauskohtaisesti tehdyt viranomais selvitykset automaattisiksi ja sen seurauksena järjestelmään kertyy anonyymia dataa jokaiselta tehdyltä kierrokselta, joita tällä hetkellä tehdään tyypillisesti kaksi kertaa vuodessa. Päivittymissyklin tiheyttä ei ole määritetty. Syklistä riippumatta olennaista on muodostaa varastointi- ja käsittelymalli aluekohtaiselle asiointi- ja väestödatalle, jonka avulla kirjastojen toiminnan kehittymistä voidaan seurata.

Kolmas olennainen kehitystyö on puuttuvien kirjastojärjestelmien lainadatan struktuurien mukaanottaminen anonymisoivan tiedostopalvelun käyttämien tiedostomuotojen listalle.

Ensimmäisen vaiheen versio kykenee käsittelemään tietoa Axiell-järjestelmien osalta Aurorasta ja Origosta sekä HelMet-kirjastojen käyttämän järjestelmän uusimmasta versiosta. Avoimen koodin Koha-järjestelmän datarakenteen mukaan saaminen on tärkeää.

Graafinen nettiraportointi

Graafisen nettiraportoinnin kehittämiskohteena on kysyntä-tarjonta-asetelman kuvaus uusien aineistojen myötä. Kirjastojen aineistoissa on tapahtunut vuoden 2014 aikana merkittävä kehittyminen tarjonnan tietosisällön osalta, joka mahdollistaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen esittämisen uudella tarkkuudella. Koska aihe on kirjastojärjestelmän kannalta keskeinen ja näyttää ilmeiseltä, että jokaisella järjestelmällä on oma logiikkansa käsitellä teemaa käytettyjen luokittelujen ja rajausten osalta, on olennaista muodostaa mekanismi, joka kykenee visualisoimaan yhtenevällä logiikalla keskeisen tiedon järjestelmästä riippumatta.

Trendien esittämisen kehittämiskohteena on osaltaan myös visualisointi. Väestö- ja lainaajarakenteen alueelliset muutokset edellyttävät omien teemojensa luomista.

Tilastot.kirjastot.fi, Kaunokki.kirjastot.fi. Ykl.kirjastot.fi

Tilastot.kirjastot.fi sekä Kaunokki.kirjastot.fi, Ykl.kirjastot.fi sijaitsevat Kirjastot.fi:n Meteor-julkaisujärjestelmässä. Näiden palveluiden ylläpitomaksut ja pienemmät kehitystyöt katetaan Kirjastot.fi:n budjetista. Tilastodata ja luokitusjärjestelmä julkaistaan avoimena xml-datana. Vuoden 2014 tilastoihin kerätään myös e-aineiston käyttö ja omatoimikirjastopalveluiden tarjonta.

Tilastodatan visualisointi toteutetaan erillisen visualisointisovelluksen avulla. Tilastotietokannan uudistamisen suunnittelu käynnistetään. Siinä yhteydessä selvitetään myös, voidaanko hyödyntää Kansalliskirjastossa kehitettyä Kitt2-tilastointipalvelua.

Keskuskirjasto ottaa vastuulleen Kauno-ontologian kehittäminen yhteistyössä Finto.fi-palvelun kanssa.

2.3 Viestintäpalvelut

Kirjastot.fi:n viestinnän tavoitteena vuonna 2015 on saada yhteisesti hyödynnettävissä

olevat verkkopalvelut leviämään mahdollisimman hyvin kirjastojen verkkopalveluissa sekä nostaa tietoisuutta Kirjastot.fi:stä miltei ainoana kirjastoalan uutiskanavana sekä muistuttaa panoksestamme kirjastoalan täydennyskoulutuksessa.

Kirjastot.fi:n viestintää tehdään monesta kulmasta. Jokaisella hankkeella on suoraan hankkeen tavoitteisiin liittyvää viestintää, mutta erityisesti viestijöinä korostuvat Kirjastokaista, Mediakasvatus ja Kirjasampo. Kirjastot.fi:n viestintäprojekti, viestinnänsuunnittelija, toimii eri hankkeiden viestinnän koordinoinnissa ja emosivuston uutisoinnissa sekä kouluttajana ja sidosryhmätyön tekijänä.

Kirjastot.fi:n viestintä tekee yhteistyötä ja osin myös toteuttaa Yleisten kirjastojen konsortion, eKirjaston ja Digi-kirjaston viestintää. Tiedotteet ja koulutustilaisuudet pyritään luomaan yhdessä.

Uusi Kirjastot.fi:n emosivusto antaa mahdollisuuden entistä paremmin keskittää kirjastoalan uutisointia yhteen paikkaan helposti jaettavaksi sisällöksi. Kirjastot.fi käyttää tiedotteita, ilmoituksia, uutiskirjepalvelun kautta toteutettavaa uutiskirjettä, Facebookia ja Twitteriä ajankohtaisten asioiden välittämiseen. Viestimme ovat poimittavissa myös kirjastojen omien nettisivujen sisällöksi.

Kirjastot.fi:n sisällöt kirjastojen sivujen sisällöksi

Vuoden 2015 aikana pyritään mahdollisimman tehokkaasti kouluttamaan yleisten kirjastojen sisällöntuottajat Kirjastot.fi-sisältöjen hyödyntämisessä. Tällä pyritään parantamaan jokaisen kirjaston asiakaspalvelua verkossa ja tasa-arvoistamaan digimaailmaa esimerkiksi uusien opetus suunnitelmien astuessa voimaan 2016. Valtakunnallisten palvelujen hyödyntäminen antaa koulujen ja kirjastojen yhteistyölle lisää mahdollisuuksia.

Erityistä painoa laitetaan seuraavien sisältöjen levittämiseen kirjastojen sivuille:

- Kirjastohakemisto
- eKirjasto
- Kirjastokaista.fi:n asiakkaille suunnatut videot
- Digi.kirjastot.fi
- Kirjasampo.fi: Päivän täky, Kirjakalenteri, Kirjablogit ja Kirjasammon haku
- Kysy kirjastonhoitajalta, Kysy musiikista, Kysy eKirjastosta
- Makupalat erityisesti koulujen ja seniorien käytössä
- Mediakasvatus soveltuvien osien
- Pienten lasten Okariino (Mediapuisto-peli)

Kirjastot.fi-sisällöt voidaan nostaa upokkein, tekstitetyn linkein, syöttein tai sosiaalisen median upokkein tilanteesta riippuen. Jotta yhteiset sisällöt löytävät tiensä kirjastojen sivuille ja kirjastojen asiakkaiden käyttöön, on vuoden 2015 aikana järjestettävä

koulutuksia ja työpajoja palvelujen hyödyntämisestä ympäri maan.

Uuden emosivuston Materiaalipankki mahdollistaa yhteisen materiaalin aikaisempaa tehokkaamman jakamisen. Esitteet, ohjeet, logot, kuvat ja esimerkiksi mainosvideot voidaan keskittää yhteen paikkaan hyödynnettäviksi. Kirjastot.fi pyrkii myös muodostamaan kuvapankkia, josta kirjastot ja media voivat poimia käyttöönsä kuvia, joiden käyttöoikeudet ovat vapaat.

Uutta emosivustolla on myös Tapahtumapankki, jonne pyydetään kirjastoilta vinkkejä järjestetyistä tapahtumista, opastuksista ja tempauksista. Tällä pyritään kollegiaaliseen tiedonjakoon, mikä parhaimmillaan säästää aikaa ja vaivaa. Tapahtumapankin käyttöönotto vaatii paitsi sähköistä tiedotusta, myös kasvokkain opastusta muiden palvelujen markkinoinnin ohessa.

Mahdollisuuksien mukaan Kirjastot.fi esittelee palvelujaan Suomen kirjastoseuran järjestämällä Kirjastopäivillä 2015 ja tarvittaessa varaudutaan oman messuosaston ja "Kirjastot.fi"-klinikan järjestämiseen. Myös Kansalliskirjasto on ilmaissut kiinnostusta valtakunnallisten palvelujen yhteiseen esittelyyn.

Kirjastot.fi:n panos alan täydennyskoulutukseen

Kirjastot.fi:llä on roolinsa jo ammatissa toimivien täydennyskouluttajana verkkomaailmaan, mediakasvatukseen, tiedotukseen ja markkinointiin liittyvissä asioissa. Kuntien koulutusbudjettien laskiessa on Kirjastokaista.fi:n täydennyskoulutusvideo tehokas keino etäopiskeluun. Myös Kirjastot.fi-sivuston koko sisältö on täydennyskoulutusta, sillä kirjastojen tietoisuus yhteisistä verkkopalveluista ja alan ajankohtaista hankkeista ei ole riittävällä tasolla.

Kirjastot.fi:n viestinnän tulee keskittyä täydennyskoulutusominaisuuksien tutuksi tekemiseen. Tämä vaatii kiertämistä maakuntakirjastokokouksissa ja koulutustilaisuuksissa. Emosivu-uudistuksen yhteydessä muuttui sivuston tiedotteiden ja ilmoitusten tilauskäytäntö. Rekisteröitymisen tärkeyden kertominen on vuoden 2015 aikana jatkuvaa työtä.

Kirjastot.fi:n koulutusilmoitusten lisäksi viestintä välittää sosiaalisen median kanavien kautta muiden kuin kirjastoalan toimijoiden koulutustietoa ja materiaalia itseopiskeluun.

Tarvittaessa viestinnänsuunnittelija on kirjastojen ja kirjastokimppojen käytävissä konsulttoijana ja kouluttajana. Erityisesti yhteinen e-kirjastotoiminta tulee vaatimaan koulutusta ja kehitystyötä koko maassa.

Kirjastot.fi:n uutisalueiden kehittäminen

Uusittu Kirjastot.fi-sivusto tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet seurata alan ajankohtaisia tiedotteita. Uutispalvelut on keskitetty yhdelle sivulle, jolloin aikaisempaa paremmin voi hahmottaa eri tason uutisia. Emosivustolle kutsutaan uutisoijiksi kirjastoja ja sidosryhmiä.

Vuoden 2015 aikana pyritään keskustelemaan suurimpien kimppojen kanssa kirjastoalan uutisten saamisesta kirjastojen intraneteihin. Samalla korostetaan, että uusien

työntekijöiden perehdytyksessä on kiinnitettävä huomiota oman kunnan käytäntöjen lisäksi myös alan valtakunnallisten käytäntöjen esittelyyn. Tavoitteena on, että kaikki kirjastoissa työskentelevät seuraisivat alan uutisia.

Kirjastoalan keskiössä –blogi toimii myös 2015 aikana alan laajempien kannanottojen paikkana ja sinne tullaan innostamaan kirjoittajiksi erityisesti kehitystyössä mukana olevia ammattilaisia.

YKN ja muut yhteistyökumppanit

Kirjastot.fi on tavalla tai toisella mukana kaikissa yleisten kirjastojen valtakunnallisissa hankkeissa osallistuen työryhmätyöhön tai rakentaen teknisiä ratkaisuja. Vuoden 2015 aikana ekirjasto.kirjastot.fi ja digi.kirjastot.fi tulevat vaatimaan sekä alalle suunnattua viestintää että asiakasviestintää. Viestintä tulee huomioimaan erityisesti äidinkielen opettajat opastustoiminnassa. Myös normaalikoulujen kanssa käydään keskustelua Kirjastot.fi-palvelujen esittelyistä.

Yleisten kirjastojen neuvoston strategia julkaistaan näillä näkymin tammikuussa 2015. Kirjastot.fi:n viestinnällä on rooli sen jalkauttamisessa ja keskustelujen mahdollistamisessa.

Helsingin kaupunginkirjasto – yleisten kirjastojen keskuskirjasto tekee tällä hetkellä aikaisempaa tiiviimmin yhteistyötä Kirjastot.fi:n kanssa e-aineistotiedotukseen liittyen. Vuoden 2015 aikana pyritään yhteisesti kokoamaan alan viestintävoimaa yhteen keskustelemaan ja määrittelemään, mikä on Helsingin ja Kirjastot.fi:n toimintatapa valtakunnallisten hankkeiden tiedotuksessa. Tämä kommunikoidaan myös kentälle.

Kansalliskirjasto on tärkeä yhteistyökumppani, joka juuri uusii omia nettisivujaan. Kirjastot.fi toimii väylänä Kansalliskirjastojen palveluihin. Vuoden 2015 aikana pyritään tekemään Kirjastot.fi:n ja Kansalliskirjaston työnjako ymmärrettäväksi kirjastojen henkilökunnalle.

Kirjastot.fi:n yhteistyökumppaneita ovat luonnollisesti kirjastoalan erilaiset yhteenliittymät, erityisesti seurakunnat. Vuoden 2015 aikana viestintäsuunnittelija pitää yhteyttä eri sektoreiden tiedottajiin ja pyrkii saamaan Kirjastot.fi:n palvelut näkyville myös alan muiden toimijoiden viestinnässä, muun muassa Kirjastolehdestä.

Kirjastot.fi:n viestinnänsuunnittelija osallistuu erilaisten mediakasvatukseen liittyvien tapahtumien toteutukseen: Mediakasvatusviikko, SeniorSurf, opettajien keskusteluryhmät. Yleisradion eri toimituksiin pidetään yhteyttä ja pyritään saamaan erityisesti kirjallisuuteen liittyvää digitaalista aineistoa yhteyteen Kirjastot.fi-palvelujen kanssa.

Sosiaalinen media

Kirjastot.fi:n palveluilla on omat sivut Facebookissa ja Twitterissä, eri hankkeilla on myös omansa. Sosiaalisen mediaan on syntynyt myös monia alan keskusteluryhmiä. Kirjastot.fi:n henkilöstö osallistuu eri ryhmien toimintaan ja välittää alaa ja kirjaston ystäviä kiinnostavia linkkejä. Erityistä painoa sisällöissä annetaan uutisille, jotka koskevat kirjastoja ja verkkomaailman ilmiöitä.

Kirjastot.fi:n viestintä osallistuu myös opetusalan keskusteluihin tarpeen mukaan.

Kirjastot.fi tarjoaa kirjastoalan toimijoille keskustelufoorumit, joiden uuden rekisteröitymiskäytännön käyttöönoton jälkeen toivotaan toimivan laadukkaana keskustelun paikkoina.

Yleisten kirjastojen konsortio –hanke viestinnän näkökulmasta

Kirjastot.fi:n viestintä on mukana hankkeessa tiedotusresurssina ja osallistumassa valtakunnallisen e-aineistomarkkinointimateriaalin suunnitteluun ja tuotantoon. Konsortio kilpailuttaa palveluja ja Kirjastot.fi varmistaa hankittujen palvelujen näkyvyyteen tarvittavat materiaalit. Kirjastokaista.fi on tärkeä väline sekä alan ammattilaisten että asiakkaiden tiedotuksessa.

Kirjastokaista.fi

Kirjastokaista.fi on osa Kirjastot.fi-palvelukokonaisuutta. Kirjastokaista sisältää videoita ja radio-ohjelmia kirjoista ja kirjailijoista sekä kirjastoista ja niiden palveluista. Kirjastokaista osallistuu ohjelmillaan lukemisen edistämiseen sekä kirjastojen palveluiden ja ajankohtaisten teemojen esittelyyn, viestintään ja markkinointiin. Lisäksi Kirjastokaista toimii koulutuskanavana mm. kirjastoammattilaisille, opettajille ja mediakasvatustoimijoille.

Kirjastokaistan periaatteisiin kuuluu, että tuotettuja ohjelmia voi jakaa ja upottaa vapaasti eri sivustoille ja näyttää tilaisuuksissa ja osana opetusta oppitunneilla niin kotimaassa kuin ulkomailla. Ohjelmilla ei ole rajattua julkaisuaikaa, vaan ne ovat katsottavissa ja kuunneltavissa rajatta.

Tuotannon sisällölliset painopisteet vuodelle 2015

Kirjastokaista jatkaa edellisten tuotantovuosien kokemusten perusteella linjattua sisällöntuotantomalliaan. Kirjastokaistan sisällöntuotantoa leimaavat laajat yhteistyöverkostot ja jatkuvuus hyviksi havaittujen sarjojen tuotannossa ja toimintatavoissa.

1. Lukemisen edistäminen: kirjallisuus- ja kulttuuriohjelmat

Yksi Kirjastokaistan keskeisistä sisällöllisistä tukipilareista on lukemisen edistämiseen tähtäävät kirjallisuus- ja kulttuuriohjelmat. Kirjastokaista tuottaa näitä ohjelmia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuodelle 2015 on suunniteltu:

- Prosak-proosaklubeilta tuotettavat ohjelmat
 - Yhteistyössä NVL:n, kustantajien, Yle kulttuurin ja Yle Areenan kanssa
- Yle Radio 1:n Kirjakerho-tilaisuuksien järjestäminen kirjastossa ja niistä tuotettavat videot
 - Yhteistyössä Kirjasto 10:n, Ylen Radio 1:n ja Yle Areenan kanssa

- Kirjallinen kaupunkini –sarjan uusien osien tuottaminen
 - Yhteistyössä paikallisten kirjastojen ja ko. paikkakunnan kulttuuritoimijoiden kanssa
- Lisäksi Kirjastokaista on mukana kumppanina lukuisissa lukemisen edistämiprojekteissa ja -kampanjoissa kuten Lukuinto, Kirjasto kaikille, Kirjan vuosi ja Lukuviikko sekä ensimmäistä kertaa järjestettävissä Naantalin Lastenkirjallisuusfestivaalissa. Keskeisessä asemassa on myös yhteistyön kehittäminen Kirjasampo.fi:n kanssa.

Näiden ohjelmien tuotannon perustelu on kampanjaohjelmien osalta viestinnällinen ja markkinoinnillinen ja kirjailijaohjelmien osalta puhtaasti elinkaareltaan pitkäikäisten ja helposti hyödynnettävien ohjelmien tuottaminen kaikkien kirjakentällä toimivien ja lukijoiden käyttöön. Kirjastojen kannalta markkinoinnillisen vivahteen tuo myös se, että osa Kirjastokaistan tuottamista ohjelmasarjoista julkaistaan myös Yle Areenassa.

2. Kirjaston palveluiden markkinointi sekä kirjaston roolista ja tehtävistä viestiminen

Kirjastot.fi-emoportaalin pitkäjännitteinen kehitystyö on muuntanut sen luonnetta mediaksi. Kirjastokaista on kiinnittynyt osaksi tätä kehityslinjaa, joka tarkoittaa myös sitä, että Kirjastokaista tukee ohjelmillaan valtakunnallisesti määritellyjä isoja teemoja. Näin eri tahojen sisällöntuotanto ja markkinointitoimet saadaan tukemaan tosiaan ja niiden viestit entistä vahvemmiksi.

Kirjastokaistan kirjastoja markkinoivia tuotantoja vuodelle 2015:

- Kampanjavideoiden ja -ohjelmien tuottaminen valtakunnallisiin kampanjoihin, joihin useat kirjastot osallistuvat
 - Yhteistyössä kampanjassa mukana olevien kirjastojen ja organisaatioiden kanssa
- Erikoiskirjasto esittelyssä –sarjan uusien osien tuottaminen
 - Yhteistyössä sarjassa esiteltävien kaikille avoimien erikoiskirjastojen kanssa
- Kirjastodebatit–sarjan uusien osien tuottaminen
 - Yhteistyössä Espoon kaupunginkirjaston kanssa
- Kirjastouria–sarjan uusien osien tuottaminen
 - (Yhteistyössä kulloinkin esiteltävän henkilön taustaorganisaation kanssa)
- Kirjastokulissien takaa –sarjan tuottaminen
 - Yhteistyössä Kirjastolehden / Kirjastoseuran kanssa

- Kirjastot.fi-palveluiden markkinointivideoiden tuottaminen
 - Yhteistyössä Kirjastot.fi-työyhteisön kanssa
- Lisäksi Kirjastokaista tuottaa erillisprojekteina kaksi dokumenttia: Seinäjoen Aalto-kirjasto ja Kirjasto- ja kehitys Tansaniassa

Näiden ohjelmien tuotannon perustelu on viestinnällinen ja markkinoinnillinen. Lisäksi niillä on päällekkäisen työn vähenemiseen vaikuttava tehtävä. Kirjastokaista tuottaa kirjastoja markkinoivia ohjelmia, joita jokainen kirjasto voi jakaa ja upottaa ominaan. Usein ohjelma voi olla myös paikallisen kirjaston panos johonkin yhteistyöprojektiin.

3. Täydennyskoulutus ja alan viestintä: luentotaltioinnit ja haastattelut

Kirjastokaista jatkaa kehityslinjaa, jossa se vahvistaa rooliaan ammatillisen koulutuksen tasapuolisen saatavuuden mahdollistajana. Kirjastokaista mahdollistaa kirjastoalan keskeisten seminaarien ja koulutusluentojen katsomisen myös niille, jotka eivät pääse määrärahojen tai muun esteen vuoksi osallistumaan koulutuksiin. Kirjastokaistalle on hankittu vuonna 2014 hyvä striimauskalusto, jonka ansiosta luentojen kuvaukset tehdään usein suoralähetyksinä. Tämä mahdollistaa reaaliaikaisen etäosallistumisen ja esimerkiksi kysymysten ja kommenttien lähettämisen esiintyjille. Esitykset julkaistaan aina myös myöhemmin katsottavina tallenteina. Vuonna 2015 jatketaan aiempina vuosina aloitettua Kansalliskirjasto-yhteistyötä, jolla tavoitellaan koulutusmateriaalien tuottamisyyhteistyötä sekä sitä, että livelähetykset ja luentotalteet olisivat löydettävissä samasta paikasta helposti riippumatta siitä mikä niiden tuottajataho on.

Sisällöllisiä painopisteitä alan koulutustalioinneissa ovat mm.

- E-aineistot ja niiden opastaminen
- Mediataidot
- Viestintä ja yhteisiksi tuotettujen sisältöjen hyödyntäminen

Näiden ohjelmien tuotannon perustelu on maantieteellisen tasa-arvon lisääminen. Kirjastokaistalle tulee usein myös palautteita alan oppilaitoksilta, jotka kiittävät koulutusohjelmista. ”Kirjastokaistan ansiosta meidän koulussa on huippuluennoitsijoita vierailulla joka viikko”.

Toimintamallien ja käytäntöjen kehittäminen

Kirjastokaistan ohjelmia seurataan entistä enemmän ja palvelun tunnettuus kasvaa. Kirjastokaistalla osana Kirjastot.fi:tä on kuitenkin vielä paljon työtä siinä, että kirjastot ymmärtäisivät Kirjastokaistan roolin niiden yhteisenä tukipalveluna ja välineenä. Tätä asiaa parantaakseen Kirjastokaista tekee asian eteen yhdessä töitä Kirjastot.fi:n viestinnäsuunnittelijan kanssa. Samoin kirjastojen ja muiden tahojen käyttöön tuotetaan

vuonna 2015 upokkeita, joilla ohjelmia voidaan upottaa suoraan osaksi kirjastojen omia verkkopalveluita.

Toinen keskeinen kehittämiskohde käytännöissä on suoralähetysten ennakkomarkkinoinnin tehostaminen. Monikameratuotantona lähetettävien tuotantojen tekeminen on vaativa ja resursseja syövä kokonaisuus. Jotta usean ihmisen monipäiväinen työpanos on kannattava, on suoralähetyksillä oltava paljon katsojia. Tätä kehitetään kahdesta näkökulmasta:

- Suoralähetysten markkinointi ei voi olla jatkossa pelkästään Kirjastokaistan vastuulla, vaan Kirjastokaista ottaa kehittämiskohteekseen seminaarien ja koulutuspäivien järjestäjätahojen nykyistä määrätietoisemmän ohjeistamisen suoralähetysten ennakkomarkkinointiin.
- Toinen kehittämiskohde on kirjastojen asenteiden muuttaminen etäkoulutuksiin ja täydennyskoulutuksiin osallistumiseen. Kirjaston työntekijöitä ei voi velvoittaa seuraamaan alan kehitystä esimerkiksi koulutusvideoina omalla ajallaan, vaan luentojen seuraaminen pitää mahdollista työaikana. Kirjastokaista osana Kirjastot.fi:tä tekee työtä tämän tilanteen parantamiseksi.

Tekninen kehittäminen

Kirjastokaistan teknisen alustan iso kehittämisprojekti tehtiin vuosien 2013 ja 2014 aikana. Vuonna 2015 ei ole odotettavissa suuria kehittämistarpeita alustojen suhteen.

Ratkottavia teknisiä asioita ovat lähinnä kapasiteettiongelmat, sillä yhä uudet tahot haluavat videotuotantoon mukaan Kirjastokaistalle ja niiden pohjalta luodut toiminnot (sisältöjen haut ko. kirjastojen YouTube- tai Vimeo-tileiltä) ovat Kirjastokaistan Wordpress-alustan kannalta kapasiteettiä vaativia. Erikoistapauksen luo norjalainen kirjastokumppani, joka on ehdottanut yhteistyötä siten, että Kirjastokaistalle luotaisi myös norjankielinen käyttöliittymä.